

**AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“
GENERALINIS DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL BENDROVĖS VYKDOMOS ŪKINĖS VEIKLOS METU SUSIDARIUSIO
UŽTERŠTO IŠKASTINIO GRUNTO TVARKYMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2012 m. spalio 25 d. Nr. *25* - 854
Vilnius

Siekdamas sumažinti bendrovės vykdomos ūkinės veiklos metu susidariusio užteršto grunto neigiamą poveikį aplinkai:

1. Tvirtinu pridedamą „Bendrovės vykdomos ūkinės veiklos metu susidariusio užteršto iškastinio grunto tvarkymo tvarkos aprašą“.
2. Nustatau, kad šis įsakymas įsigalioja 2013 m. sausio 1 dieną.
3. Įpareigoju direkcijų ir jų struktūrinių padalinių bei Aplinkosaugos centro vadovus užtikrinti šiuo įsakymu patvirtinto aprašo laikymąsi.
4. Paveidu AB „Lietuvos geležinkeliai“ Aplinkosaugos centro direktoriui Egidijui Gudanavičiui kontroliuoti, kaip vykdomas šis įsakymas.

Generalinis direktorius

[Signature]
Stasys Dailyska

[Signature]
Geležinkelių infrastruktūros direkcijos
Vyriausiasis saugos inspektorius
Antanas Ravdanavičius
2012-10-25

Parengė

[Signature]
Justas Baciūška, 269 2601
2012-10-24

[Signature]
AB „Lietuvos geležinkeliai“
Aplinkosaugos centro direktorius
Egidijus Gudanavičius
2012-10-25

[Signature]
AB „Lietuvos geležinkeliai“
Aplinkosaugos centro
vyresnysis teisininkas
Ramūnas Morkūnas
2012-10-24

[Signature]
Geležinkelių infrastruktūros direkcijos
Tiesioginio personalo departamentas
Tiesioginio personalo vyriausiasis
Vitalija Kaniavinskaitė
2012-10-28

[Signature]
Vidaus administravimo ir saugos
departamento vyriausiojo saugos
inspektoriaus pavaduotojas
Stasys Pieslikas
2012-10-25

[Signature]
AB „Lietuvos geležinkeliai“
Aplinkosaugos centro
direktoriaus pavaduotojas
Vitalija Kaniavinskaitė

Iteikti: DK, DI, DL, APC, ASD, RB, IF-1,2,3,4, ISS, KSS, LT-1,2, LTB-1,3,4, LV-3

PATVIRTINTA
AB „Lietuvos geležinkeliai“
generalinio direktoriaus
2012 m. spalio 25 d.
įsakymu Nr. 3-854

BENDROVĖS VYKDOMOS ŪKINĖS VEIKLOS METU SUSIDARIUSIO UŽTERŠTO IŠKASTINIO GRUNTO TVARKYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrovės vykdomos ūkinės veiklos metu susidariusio užteršto iškastinio grunto tvarkymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja, kaip AB „Lietuvos geležinkeliai“ (toliau – Bendrovė) struktūriniuose padaliniuose (toliau – Padalinys) turi būti vykdomas projektų įgyvendinimo bei kitos Bendrovėje vykdomos ūkinės veiklos metu, kai atliekami žemės kasimo darbai, iškasto grunto arba geležinkelio kelio balasto (taip pat ir geležinkelio sankasos viršutinės konstrukcijos 1,0 m storio balasto sluoksniui) (toliau – Iškastinis gruntas) užterštumo nustatymas ir tvarkymas.

2. Iškastinis gruntas Bendrovėje privalo būti tvarkomas vadovaujantis:

2.1. Atliekų tvarkymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos (toliau – LR) aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 (Žin., 1999, Nr. 63-2065);

2.2. Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimais, patvirtintais LR aplinkos ministro 2008-04-30 įsakymu Nr. D1-230 (Žin., 2008, Nr. 53-1987);

2.3. Naftos produktais užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimais LAND 9-2009, patvirtintais LR aplinkos ministro 2009 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. D1-694 (Žin., 2009, Nr. 140-6174);

2.4. AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus 2010 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. Į-550 „Dėl statybos rangos sutartyse numatyto užsakovo rezervo panaudojimo taisyklių patvirtinimo“;

2.5. AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus 2011 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. Į-203 „Dėl Bendrovės ūkinėje veikloje susidarantių atliekų surinkimo, kaupimo ir šalinimo sistemos tvarkos aprašo patvirtinimo“;

2.6. kitais LR ir Bendrovės teisės aktais.

3. Bendrovėje susidaręs užterštas Iškastinis gruntas yra laikomas atlieka. Jis surenkamas, saugomas ir apskaitomas, vadovaujantis Bendrovėje nustatyta tvarka [2.5].

II. IŠKASTINIO GRUNTO UŽTERŠTUMO NUSTATYMAS

4. Bendrovėje užteršto Iškastinio grunto gali susidaryti:

4.1. Bendrovėje nustatyta tvarka vykdant projektus, kai yra atliekami žemės darbai (geležinkelio kelių, inžinierinių tinklų ir kitų objektų statybos ar rekonstravimo projektai) (toliau – Projektai);

4.2. Bendrovėje vykdomos ūkinės veiklos metu, kai žemės kasimo darbus atlieka Rangovas;

4.3. Bendrovėje vykdomos ūkinės veiklos metu, kai žemės kasimo darbus atlieka Padaliniai.

5. Iškastinio grunto užterštumas nustatomas:

5.1. pirminiu įvertinimu, t. y. grunto užteršimas naftos produktais (toliau – NP) apibūdinamas pagal akivaizdžius vizualius-juslinius požymius: kvapą, spalvą, blizgesį, riebaluotumą ir išotinimą laisvais NP;

5.2. laboratoriniu tyrimu, t. y., kai grunto mėginys paimamas vadovaujantis LST ISO 10381-1:2005 „Dirvožemio kokybė. Ėminių ėmimas. 1 dalis. Ėminių ėmimo programų sudarymo vadovas“ ir ištiriamas laboratorijoje, kuri nustatyta tvarka turi leidimą atlikti taršos šaltinių išmetamų į aplinką teršalų ir teršalų aplinkos elementuose matavimus ir tyrimus, bei pateikiamas laboratorijos pasirašytas grunto tyrimo protokolas.

6. Iškastinis gruntas Bendrovėje yra skirstomas į tokias kategorijas:

6.1. **neužterštą**, t. y. pirminiu įvertinimu akivaizdžių užteršimo požymių nėra; laboratoriniu tyrimu – NP koncentracija neviršija foninio lygio, t.y. mažesnė nei 50 mg/kg;

6.2. **užterštą NP**, t. y. pirminiu įvertinimu užuodžiamas NP kvapas grunte (gali būti ir vos užuodžiamas, neryškus), uoliena truputį blizga. Jeigu tarša sena, uoliena yra patamsėjusi, truputį riebaluoja rankas, ant drėgno grunto matosi vaivorykštės spalvų plėvelė; laboratoriniu tyrimu – NP koncentracijos grunte viršija 50 mg/kg;

6.3. **užterštą kitomis pavojingomis medžiagomis**, t. y. Iškastinio grunto užterštumas cheminėmis medžiagomis viršija Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimuose [2.2] nurodytas ribines užterštumo vertes. Ši užterštumo kategorija nustatoma tik laboratoriniu tyrimu.

III. IŠKASTINIO GRUNTO TVARKYMAS

7. Tuo atveju, kai Bendrovės nustatyta tvarka Padalinyje numatoma vykdyti Projektą (4.1 punkto nustatytu atveju):

7.1. Padalinio vadovas turi užtikrinti, kad rengiamuose techninės specifikacijos ir sutarties dokumentuose būtų įtrauktos žemiau nurodytos sąlygos:

7.1.1. Projekto dokumentacijos rengimo metu projektuotojai turi atlikti planuojamo iškasti grunto laboratorinius užterštumo tyrimus;

7.1.2. Projekto dokumentacijos rengimo metu projektuotojai turi pateikti laisvos formos lentelę „Grunto balansas“, kurioje, atsižvelgiant į grunto užterštumo tyrimų rezultatus, turi būti numatomi planuojamo iškasti grunto kiekiai (neužteršto ir/ar užteršto) tonomis. Taip pat lentelėje turi būti nurodoma, kiek iškasto grunto planuojama pakartotinai panaudoti Projekto įgyvendinimo metu, kiek planuojama grąžinti Bendrovei valyti (ar kitaip tvarkyti) savo pajėgomis, kiek planuojama atiduoti atliekų tvarkytojams. Lentelėje numatyti užteršto Iškastinio grunto tvarkymo sprendiniai turi būti derinami su Aplinkosaugos centru projektinės dokumentacijos rengimo metu.

7.2. Jeigu Projekto dokumentacijos rengimo metu buvo nustatyta, kad planuojamas iškasti gruntas neužterštas, tačiau Projekto įgyvendinimo metu pirminiu įvertinimu nustatomas akivaizdus dalies Iškastinio grunto užterštumas (arba kitais nenumatytais atvejais randama užteršto grunto), Projekto vadovas Bendrovėje nustatyta tvarka [2.4] kviečia į statybos objektą komisiją į, kurią turi įtraukti Aplinkosaugos centro atstovą. Komisija sprendžia, kaip toliau turi būti tvarkomas užterštas Iškastinis gruntas.

8. Tuo atveju, kai Iškastinis gruntas susidaro kitos Bendrovėje vykdomos ūkinės veiklos metu (4.2 ir 4.3 punktuose nustatytais atvejais):

8.1. Atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, t. y. susidariusio grunto kiekį, darbų reikšmingumą ir panašiai, Padalinio vadovas arba jo paskirtas darbuotojas ir/ar darbus atliekantis Rangovas, atlieka Iškastinio grunto pirminį įvertinimą, nustato jo užterštumą ir surašo *Susidariusio Iškastinio grunto pirminio įvertinimo aktą* (1 priedas);

8.2. nustatęs, kad susidaręs Iškastinis gruntas yra užterštas, Padalinys nedelsdamas turi informuoti Aplinkosaugos centrą, pateikdamas nustatytos formos *Pranešimą apie susidariusias ir utilizuoti skirtas atliekas* (2 priedas) ir pridėti užpildytą *Susidariusio Iškastinio grunto pirminio įvertinimo aktą*.

9. Aplinkosaugos centro darbuotojų veiksmai, kai Bendrovėje susidaro užteršto Iškastinio grunto:

9.1. Tvarkos aprašo 7.1 punkte numatyto atveju, atsižvelgdamas į Projekte numatyto iškasti grunto užterštumą ir vadovaudamasis 10 punkte pateiktomis rekomendacijomis, Projekto derinimo metu derina su projektuotojais užteršto Iškastinio grunto tvarkymo būdą, kuris turi būti nurodomas lentelėje „Grunto balansas“. Taip pat, Projektą įgyvendinimo metu, kontroliuoja, kaip yra laikomasi projektinių reikalavimų;

9.2. Tvarkos aprašo 7.2 atveju, skiria atstovą dalyvauti komisijos veikloje;

9.3. Tvarkos aprašo 8 punkte numatyto atveju, gavęs iš Padalinio nustatytos formos pranešimą, turi organizuoti ir vykdyti užteršto Iškastinio grunto tvarkymą;

9.4. perimdamas iš Padalinio susidariusį užterštą Iškastinį gruntą, pasirašo *Atliekų perdavimo-priėmimo aktą* (3 priedas).

10. Bendrovėje susidariusio Iškastinio grunto tvarkymo rekomendacijos, atsižvelgiant į jo užterštumą:

10.1. **Neužterštą** Iškastinį gruntą Padalinys gali panaudoti jo pakartotinio panaudojimo vietoje be papildomų valymo darbų, nepažeisdamas LR teisės aktų reikalavimų;

10.2. **Užteršto NP** Iškastinio grunto tvarkymas (arba panaudojimas) organizuojamas atsižvelgiant į šiuos reikalavimus:

10.2.1. kai susidariusio Iškastinio grunto užterštumas neviršija LAND 9-2009 nustatytų didžiausių leidžiamų užteršimo naftos produktais ribinių verčių IV kategorijos jautrumo teritorijai, jis gali būti panaudojamas pakartotinai, vadovaujantis LAND 9-2009 reikalavimais. Pakartotinio Iškastinio grunto panaudojimo sprendiniai turi būti suderinti Projektų dokumentacijos rengimo metu. Tuo atveju, kai tokio užterštumo Iškastinis gruntas susidaro Bendrovėje vykdomos veiklos metu (kai nerengiami Projektai), šio grunto pakartotinį panaudojimą organizuoja ir vykdo Padaliniai, suderinę panaudojimo sprendinius su Aplinkosaugos centru;

10.2.2. kai pagal LAND 9-2009 reikalavimus užterštas Iškastinis gruntas negali būti panaudojamas IV kategorijos jautrumo teritorijose, užteršto Iškastinio grunto tvarkymą organizuoja Aplinkosaugos centras. Aplinkosaugos centras, atsižvelgdamas į ekonominį pagrįstumą ir kitus veiksnius, organizuoja ir vykdo užteršto Iškastinio grunto valymą jo susidarymo vietoje. Nesant galimybės Iškastinio grunto valyti jo susidarymo vietoje (pvz., neužtenka vietos, gruntas yra sunkiai aptarnaujamoje teritorijoje, netoli yra gyvenamos teritorijos ir pan.) arba toks grunto valymas ekonomiškai nenaudingas Bendrovei, Aplinkosaugos centras turi organizuoti ir vykdyti Iškastinio užteršto grunto tvarkymą ne grunto susidarymo vietoje (įskaitant ir galimą grunto pridavimą atliekų tvarkytojams, turintiems licenciją pavojingų atliekų tvarkymui/grunto valymui).

10.3. **Užteršto kitomis pavojingomis medžiagomis** Iškastinio grunto tvarkymą organizuoja ir vykdo Aplinkosaugos centras (įskaitant ir galimą grunto pridavimą atliekų tvarkytojams, turintiems licenciją pavojingų atliekų tvarkymui/grunto valymui).

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. Pasikeitus šiame Tvarkos apraše nurodytiems dokumentams, tiesiogiai taikomos naujos jų nuostatos.

12. Darbuotojai, pažeidę LR aplinkos apsaugos teisės aktų reikalavimus, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

13. Tvarkos aprašas papildomas ir keičiamas AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus įsakymu.

Teisės ir personalo departamento
Teisės skyriaus vyr. teisininkė

Vaiva Degutienė

2012-10-24

APC Strategijos ir kontrolės skyriaus
Normatyvinės dokumentacijos
sektoriaus vyr. specialistas

Gediminas Rimdžius

2012-10-24

AB „Lietuvos geležinkeliai“
Aplinkosaugos centro
vyr. teisininkas

Ramūnas Morkūnas

2012-10-24

Geležinkelių infrastruktūros direkcijos
Stočių technologijos skyriaus vyr. teisininkas

Aušra Špečiūnaitė

2012-10-25

Mindaugas Šidlauskas

2012-10-25

AB „Lietuvos geležinkeliai“
APC Strategijos ir kontrolės
skyriaus viršininkas

Aurimas Uldukis

2012-10-24

AB „Lietuvos geležinkeliai“
APC Gamybinio ūkio viršininkas

Artūras Vadeika

AB „Lietuvos geležinkeliai“
Aplinkosaugos centro
vyriausiasis inžinierius

Martynas Navickas

2012-10-24

Bendrovės vykdomos ūkinės veiklos
metu susidariusio iškastinio grunto
tvarkymo tvarkos aprašo
1 priedas

(Akto formos pavyzdys)

AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“

_____
(padalinio pavadinimas)

AKTAS DĖL SUSIDARIUSIO IŠKASTINIO GRUNTO PIRMINIO ĮVERTINIMO

20 ____ m. _____ d. Nr. _____

_____
(sudarymo vieta)

Informacija apie susidariusį gruntą:

1. Iškastinio grunto susidarymo vieta _____
(padalinio pavadinimas, adresas)
2. Susidariusio Iškastinio grunto kiekis, tonomis _____
3. Nustatyta Iškastinio grunto užterštumo kategorija _____
(neužterštas, užterštas NP)
4. Požymiai, dėl kurių susidariusiam Iškastiniam gruntui priskirta atitinkama užterštumo kategorija _____
_____
5. Pastabos _____
_____

Pirminį grunto įvertinimą atlikęs darbuotojas _____

_____
(pareigos, parašas, vardas ir pavardė)

_____

Bendrovės vykdomos ūkinės veiklos
metu susidariusio iškastinio grunto
tvarkymo tvarkos aprašo
2 priedas

(Pranešimo formos pavyzdys)

AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“

(padalinio pavadinimas)

Aplinkosaugos centro
Gamybinio ūkio
Atliekų tvarkymo barui

PRANEŠIMAS APIE SUSIDARIUSIAS IR UTILIZUOTI SKIRTAS ATLIEKAS

20__ m. _____ d. Nr. _____

(sudarymo vieta)

1. Pageidautina atliekų išvežimo data 20 __ m. _____ d.

2. Atliekų paėmimo vieta _____

(padalinio pavadinimas, adresas)

3. Duomenys apie surinktas atliekas:

Eil. Nr.	Atliekos pavadinimas	Atliekos kodas	Kiekis, t	Tara	Pastabos
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

4. Asmuo, atsakingas už atliekų atidavimą _____

(pareigos, vardas ir pavardė, kontaktinis tel.)

Pranešimą pateikė _____
(pareigos, parašas, vardas ir pavardė)

Bendrovės vykdomos ūkinės veiklos
metu susidariusio iškastinio grunto
tvarkymo tvarkos aprašo
3 priedas

(Akto formos pavyzdys)

**AB „LIETUVOS GELEŽINKELIAI“
APLINKOSAUGOS CENTRAS**

ATLIEKŲ PERDAVIMO-PRIĖMIMO AKTAS

20____ m. _____ d. **Nr.**

_____
(sudarymo vieta)

Priėmė atliekas:

AB „Lietuvos geležinkeliai“ Aplinkosaugos centras

_____
(struktūrinio padalinio pavadinimas)

Aplinkosaugos centro Gamybinis ūkis, Iešmininkų g. 23 A, Vilnius:

_____
(objektas, adresas)

110053842

_____
(įmonės kodas)

_____
(pareigos)

_____
(v. pavardė, tel. nr.)

Perdavė atliekas:

AB „Lietuvos geležinkeliai“

_____
(struktūrinio padalinio pavadinimas)

_____
(objektas, adresas)

_____
(įmonės kodas)

_____
(pareigos)

_____
(v. pavardė, tel. nr.)

Eil. Nr.	Atliekos			Svoris, t
	Pavadinimas	Inventoriaus Nr.	Kodas	
1.				

Perdavė atliekas: (patvirtinu kad perduodamos
atliekos yra su nuline verte, neužpajamuotos)

_____
(pareigos)

_____
(vardas, pavardė)

_____
(parašas)

Priėmė atliekas:

_____
(pareigos)

_____
(vardas, pavardė)

_____
(parašas)